

IZHAJA VSAK DAN

za celotno leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se upravnica ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOST“ stane: za celotno leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Bratomorni boj se na vsej črti nadaljuje.

Srbi zavzeli Štip. - Dva bolgarska bataljona pri Krupištu vjeta. Boji v Solunu. - Bolgari o svojih zmagah.

Včerajšnji boji ob srbski in grški fronti.

Glavna bitka bo na Ovčjem polju. - Srbska skupščina. - Vojna bo kratka.

BELGRAD 1. Ob 1:30 pop. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“). Po vesteh iz Skoplja so Bolgari pripravljali sistematičen napad na celotni fronti, kar pa so srbske vojaške oblasti pričakovale po zadnjem zletovskem napadu.

Konstatira se, da je Srbija najjasneje pokazala miroljubnost, ker ni ves čas, ko so bili Bolgari pred Čataldžo in so imeli ob meji le slabe moči, niti najmanj napadala, ker je predlagala demobilizacijo, ki jo je Bolgarska odbila, ker so se spopadi začeli s koncentracijo bolgarske vojske ob meji, ker so Bolgari opetovano napadli Grke, se pomikali naprej pri Štipu, Balandovem in Zletovem, kjer že prej ni prišlo do spopada zaradi obzirnosti in umikanja Srbov. - Nato so začeli Bolgari pošiljati v boj četnike, ki jih je podpirala redna vojska in nazadnje je začela vojska sama vdirati v srbsko ozemlje, a končao je včeraj po noči začela bolgarska vojska prodirati na vsej fronti.

Bolgarski poslanik v Belgradu je že včeraj dopoldne ob desetih najvil protestno noto zaradi napadov, ki so se pričeli šele po dugi uri ponoči, kar dokazuje, da je bila nota pripravljena že dan prej, kajti Bolgari so hoteli izvršiti napad že predsončnim, a je ta napad izostal zaradi nepričakovanih zaprek.

V Skoplju so vesti o bolgarskem napadu izzvale silno ogorčenje. Obenem pa je tudi zavladalo velikansko navdušenje v po-bratimljenju s črnogorskimi četami, ki odhajajo na mejo.

Danes ponoči dospele brzjavke javljajo, da se je vršila bitka na vsej črti Zletovske in Bregalnice posebno pa na črti Testemelci, južno od Štipa Trogerci, kota 650, Tohovo, Nevkazi, Drenovo, Lesnovo, Retki buki in Carev vrh. Dolgost zračne črte znaša šestdeset kilometrov. Najhujši naskoki so bili v smeri Dragovo-Gravan, Retki buki - Carev vrh in Tohovo-Nevkazi.

Včeraj dopoldne so se upirali samo srbski prednji deli veliko močnejši bolgarskim silam, proti večeru pa so stopile v ospredje večje srbske mase. Častniki so prednjačili voljakom, ki so pokazali silno od-porno moč.

Pri Gjevgljiji so trenutno Bolgari pre-trgali zvezo med Srbi in Grki in hoteli pre-stopiti Vardar s celim polkom in artiljerijo, toda odbila sta jih dva srbska bataljona tretjega poziva in zveza z Grki se je zopet vzpostavila. Gjevgljija je ostala v srbskih rokah tudi še nadalje.

Na desnem krilu srbske vojske od Kri-volaka do Gumanđe na fronti, dolgi 70 ki-lometrov, so se včeraj vršili boji, toda ne ravno hudi. Danes ponoči so se boji na-daljevali vse do šestih zjutraj, ko se je boj prekinil. Ob devetih pa se je bitka zopet vnela. Napadli so zopet Bolgari. Boj je vi-hral sedaj zlasti na južni fronti ob Vardarju in okoli Štipa, ki so ga, kakor se glase za-sebne vesti iz Skoplja, Srbi bombardirali in so se Bolgari morali umakniti iz mesta. V tej bitki se je posebno odlikoval uziški polk. Ubita sta bila dva višja srbska čast-nika, ranjenih pa je bilo okoli dvajset. Srbska vojska je potisnila Bolgare tamkaj za sedem kilometrov nazaj od njihovih starih pozicij.

S stare srbsko-bolgarske meje danes ponoči še ni bilo nikakih vestih o kakih spopadih, danes dopoldne pa tudi ni bilo nikakih drugih vestí, kakor da so srbski že-izniški uradniki z obmejnega Caribroda danes ponoči ubežali v Srbijo.

Na vsej grški fronti traja boj, nepre-trigoma. Po mnenju srbskega vojnega povel-jništva je do danes zjutraj sočenovalo na bolgarski strani stotisoč vojakov. - Na Ovčjem polju, kjer se bo vršila glavna borba, operira armada bolgarskega generala Ratka Dimitrijeva z najboljšo vojsko.

V današnji skupščini se je nadaljevala debata o vladni izjavi. Sprejeta je bila s 13 glasovi večina revolucija, da se preide na dnevni red in je bila odobrena vladna izjava s pripombo, da morajo biti zavarovani živ-ljenski interesi Srbije, kakor je bilo izrečeno

v resoluciji ob priliki debate o Paščem ek-spoziciji.

Minister notranjih zadev Protić je izja-sil v imenu vlade, da ste bili Srbija in Bol-garska napadeni od Bolgarske, da boji tra-jajo na celi fronti in da nimajo značaja mimogrednih spopadov, temveč značaj vojae. Srbija je izdala vojski ukaz, da z vso silo odbije vsak bolgarski napad.

Do sedaj, opoldne, ni bilo nikake inter-vencije od nobene strani.

Prestolonaslednik in princ Jurij, ki sta bila včeraj v Belgradu, sta danes ponoči odpotovala v Skopje.

Vojaški krogi so mnenja, da vojna ne bo mogla dolgo trajati, ker so na vsej črti skoncentrirane kompaktne mase na obeh straneh. Glavna odločitev pa mora pasti na Ovčjem polju.

O zadržanem srbskem kurirju še ni nobene vesti.

Spalajković, srbski poslanik v Sofiji, se nahaja v Belgradu in se povrne v Sofijo. Bolgarski poslanik Tošev še ni od-potoval.

Veliki vspehi severne srbske armade.

Krvavi boji okoli Štipa in Kočane.

BELGRAD 1. (Izv.) (Srbski tiskovni urad „Edinosti“). Ob 5:30 popoldan. Mero-dajni krogi so izdali danes poročilo, v ka-terem konstatirajo, da je 100.000 Bolgarov včeraj napadlo srbsko vojsko, potem ko so prešli na več krajih demarkacijsko črto. Že samo dejstvo, da so se boji začeli z defen-zivo Srbov in bolgarskim napadom na srbs-ke pozicije ob reki Zletovi, Bregalnici in Vardarju, torej na srbski strani, znači, da so Bolgari napadali.

Okoli Štipa se je vršila krvava bitka. Na obeh straneh so zelo velike izgube. Štip je padel v srbske roke. Kolikor je dosedaj znano, so Srbi že snoči prodrli do obron-kov Plakovičke planine, 10 km od Štipa. Boj se danes nadaljuje na celotni fronti. Srbs-ke čete prodirajo v smeri proti Štipu in Kočani. Po nekaterih vesteh so Bolgari zgu-bili tudi že Kočane. S tem je bolgarska var-darska armada popolnoma odrezana od kjustendilske armade. Tu so bili boji naj-hujši in so na obeh straneh zelo velike iz-gube. Samo pri kotli 650 so včeraj Bolgari po svojem ponesrečenem napadu pustili na bojišču 1200 mrtvih in ranjenih. Višine pri vast Drenka je zavzela srbska pehota z ba-jonetnim naskokom. Bolgari so na dveh begu ostavili 6 topov in 4 municijske vo-zove. Danes so poskusili Bolgari zavzeti Goranj Trogerod, a Srbi so jih takoj nasko-čili z bajonetnim naskokom in bolgarska četa je bila po hudem boju razorožena. Od več strani prihajajo tudi poročila o bolgar-skih dezertacijah.

Včerajšnja „Samouprava“ piše: „Kocka je padla. Bolgari so prekorčili Rubikon in zabredli v okupacijsko vojno, ker nimajo nobenega upanja, da bi bil njih načrt rešen ugodno mirnim potom. Zaupejoč v Boga in pravičnost, Srbija, Grška in Črnagora sprej-mejo bojno rokavico in gredo v boj. Obža-lujejo, da jim je bil boj vsiljen in upajo, da izraste iz tega boja boljša in bolj zdrava podlaga za bodoče politične odnose na Balkanu.“

Krvavi boji pri Krupištu.

Dva bolgarska bataljona vjeta.

BELGRAD 1. (Kor.) (Ob 2 ponoči.) Po poročilu iz srbskega glavnega stana v Skoplju so danes zvečer Srbi po silno krvavem boju zavzeli Krupište. Po privatnih poročilih so bili boji pri Štipu-Krupište nenavadno krvavi in obupni. Na obeh straneh so veli-kanske izgube. Bitko je odločila srbs-ka artilerija, ki je učinkovala na-ravnost grozno. Dva bolgarska bat-aljona sta bila vjeta. Med bežečimi Bolgari je nastala nepopisna panika. Veliko število Bolgarov se je udalo na begu. Srbi jih zasledujejo.

Razorožene bolgarske posadke v Solunu.

ATENE 1. (Izv.) Vsi pričetka sovraž-nosti, so Grki pozvali bolgarsko solunsko posadko, naj tekom ene ure izroči orožje in zapusti Solun. Ker se to ni zgodilo, so Grki naskočili bolgarske vojašnice in jih v na-skoku zavzeli, nakar so bili bolgarski voja-ki ob polu 4 razoroženi.

SOLUN 1. (Kor.) Grki so se morali pri razoroževanju bolgarske posadke poslu-ževati najstrožjih sredstev. Že ob 5 popoldne se je razvila pravcata bitka. Posebno je bil hud boj na Boulevard Hamidie, kjer je bil večji oddelek bolgarskih vojakov. Bolgari so se obupno branili. Boj je ob 9 prenehal. Izgube niso znane.

SOLUN 1. (Izv.) Ko je ponehal boj na ulici Hagija, se je razvil hud boj z bolgar-skimi četami v Vardarskem predmestju. Več bomb je eksplodiralo. Na obeh straneh so se borili z vso silo. Ob pol 11 ponoči je bil boj prenehal. Število bolgarskih vjet-nikov v Solunu znaša 1308.

Grška je napovedala vojno?

ATENE 1. (Izv.) Zunanji minister se je izrazil napram tukašnjemu dopisniku „Nue Frele Presse“: Grška ni mogla več prena-sati vedno se ponavljajočih kršitev pogodbe od strani Bolgarske. Grška je bila prisiljena, da odpošlje svoje macedonske polke proti Bolgarom. S tem je izbruhnila vojna in to-zadevna nota odide še tekom današnjega dne v Sofijo.

ATENE 1. (Izv.) Grška smatra splošni bolgarski napad na 8 grških pozicij kot sovražni bolgarski akt, katerega smatra kot začetek vojne brez napovedi. Vojno stanje pa s tem še ni nastopilo.

Venizelosov odgovor na bolgarski protest v Atenah.

ATENE 1. (Kor.) Danes ob polu 10. dopoldne je bolgarski poslanik Nišev po-setil ministrskega predsednika Venizelosa, da protestira radi grških korakov proti Bol-garom pri Pangalonu in Eleverti in izjavi, da je Grška odgovorna za te dogodke. Venizelos je odgovoril Niševu: „Sino se ču-dim koraku bolgarske vlade, ki hoče za vsako ceno vojno in odklanja vsako od-govornost za svo nastop v trenutku, ko so bolgarske čete na fronti 100 km priče za napadom.“

Grki očita Bolgarom sleparsko postopanje.

ATENE 1. (Kor.) „Agence d'Athenes“ poroča: Nota grske vlade, ki je bila izro-čena včeraj v Sofiji, se glasi:

Bolgarska je sklenila z nami sleparsko zvezo. Prikrila nam je namreč dogovore, katere je sklenila z drugimi proti našim in-teresom in je postopala nečestno. Mesto da bi poslala vse svoje sile proti skupnemu sovražniku, je dirigirala močne oddelke v vhodno Macedonijo, kjer ni bilo nobenih sovražnikov in sicer s sleparskim namenom, da v tem trenutku, ko bi se vršila med Grki in Turki bitka, prodro v Solun in ga zasedejo. Bolgarska je mesto da bi nadlaj-evala vojno in zlomila turški odpor, hlinila utrujenost in trdovratno ponovno odklonila naše predloge, naj odpošlje ojačenja na Čataldsko črto in zavzame Galipoli, da bi tako grško brodovje lahko udrl v Dardanele in od Turčije izsililo mir. Bolgarska je proti naši volji s svojim postopanjem preprečila sklenitev miru in povzročila podaljšanje vojne. Bolgarska je ponovno sklenila dogo-vore s skupnim sovražnikom in poskušala potvoriti grško okupacijo Soluna. Na sle-parski način in deloma z nasilstvom so Bolgari v ozemlju, katero so zasedli Grki, nastavili svoje civilne in vojaške uradnike. Posebni odposlanci bolgarske vlade so šli v Valono, da bi ustanovili albanske bande, ki naj bi napadale naše vojake. Bolgarska armada je ponovno poskusila napad na naše pozicije pri Nigriti, Pangalonu in drugih krajih in to kljub bolgarskim obljubam, da se napad ne bodo vršili, ker so prepo-vedani. Dočim je Bolgarska konečno na iz-zivajoč način odklanjala naša prizadevanja glede razsodišča, smo postopali mi odkri-tosrdno, pošteno, spravljivo in zmerno, po-skusili smo za vsako ceno ohraniti mir in preprečiti bratomorno vojno in smo bili na-sprotni bolgarskim provokacijam skrajno po-trpežljivi.

Kdo je povzročil vojno? Vsi odklanjajo odgovornost.

BELGRAD 1. (Uradno.) Na bolgarsko noto, ki je došla danes ob 3 popoldne, je srbska vlada odgovorila, da je bolgarska trditve, da so Srbi in Grki napadli Bolgare pri Zletovu in Eleverti, neresnična, ker je neovrgljivo dokazano, da so pričele bolgar-ske čete z napadom in sicer včeraj ob 2 1/2,

NAROČNINA ZNAŠA

za celotno leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-ročbo brez dopolne naročnine, se upravnica ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOST“ stane: za celotno leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-vana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

ponoči. Iz tega je razvidno, da so Bolgari že poprej pripravili napad in Srbi odlično odklanjajo vsako odgovornost. Da srbska vlada ni protestirala proti zadnjemu bolgar-skemu napadu, je vzrok to, da Bolgarska na prejšnje proteste radi dogodkov ob Zle-tovski reki sploh ni odgovorila. Odgovor srbske vlade je bil izročen zvečer v obliki verbalne note.

Bolgarska poročila o bolgarskih zmagah.

SOFIJA 1. (Kor.) Bolgarski generalni štab je izdal ponoči sledeča poročila:

I. Bolgarske operacije so bile včeraj že tekom dneva ustavljene, ker Grki niso ponovili napadov. Re-zultat včerajšnjega boja so bili za Grke neugodni. Po hudem protina-padu so bili Grki od naših vojakov popolnoma poraženi. Naše čete so jih zasledovale do bregov Štrina in južno do Tahinskega jezera. Naše čete so napravile na novih pozicijah okope.

II. Zapadno od Dojrana so naše čete odbile eno srbsko in eno grško kolono, ki so ju zasledovali. Po krvavem boju so naše čete zavzele Gjevgljijo in napravile tamkaj okope.

III. Poziv na naše čete, naj usta-vijo boj proti Srbov, je bil danes obnovljen. Pri tej priliki je bil od-posan parlamentarni stavljen Sr-bom predlog, naj ustavijo svoje ope-racije. - Za slučaj, če bi Srbi naš predlog odklonili, imajo naše čete ukaz, naj istotako prodirajo. Včeraj-šnji dan je bil za Srbe neugoden. Naše čete so Srbe odbile in jih za-sledovale. Naše čete so zasedle Udo-vo, Krivolak, Šuševo, Tahon, Dobrovo in Emerico.

Situacijsko poročilo.

DUNAJ 1. (Izv.) Formalno tudi še da-nes nobena balkanska država ni napovedala vojne, vendar pa so boji v Macedoniji za-vzeli že tako velike dimenzije in postali tako splošni, da se od danes naprej že lahko govori o vojnem stanju. Edino v mednarodnih političnih krogih se poudarja, da še vedno obstoji iskrica upanja, ker diplomatični odnosi med zavezniki še niso prekinjeni in da vlada tako v Sofiji, kakor v Belgradu in v Atenah v odgovornih državnihi krogih razpoloženje, ki skuša še v zadnjem momentu onemogočiti nadaljni razvoj bojev. Seveda je veliko vprašanje, če se to posreči.

Danes je zaznamovali več važnih do-godkov: V Caribrodu je bil zadržan srbski kurir in gotovo je, da so ga Bolgari usmr-tili in oropali diplomatske pošte. - V So-lunu so se vršili krvavi boji s tamošajo bolgarsko posadko, ki se ni hotela udati. Grki so jo radi tega popolnoma obkolili in kakor se zdi, je bila do zadnjega moža po-bit. Vse kaže dalje, da so se vršili v onem delu Soluna, kjer žive Bolgari in v ohih teritorijih okoli Soluna, ki so večidel bol-garski, silno žalostni prizori. Verjetno je namreč, da je prišlo do velikih izgredov grškega prebivalstva nad Bolgari. - V zvezi s tema dejstvi je dejstvo, da sta srbska in grška vlada naročili svojima armadama, naj stopita v ofenzivo.

Iz Bolgarske prihajajo tudi danes silno prevzetna in zmagonosna poročila z bojišča. Vendar pa se nahaja Bolgarska kljub temu v tako neuprjetnem položaju, kakor še nik-dar. Obkoljena je kroninprog od nasprotni-kov, Rumunija se pripravlja, da z vso ener-gijo udari na Bolgarsko, da prepreči njeno nevarno naraščanje. Bolgari so izgubili tudi svojega ruskega prijatelja in vsled bolgar-skega odpora proti ruskemu razsodišču je v nevarnosti ruski prestiž, ki pade, čim zmagajo Bolgari. Zdi se, da je Bolgarska gotovim prigovarjalcem preveč verjela in se dala preveč lahkomisljivo izzvati v nevarno pozicijo, iz katere se bo težko rešila.

Evropska diplomacija je vsled novih dogodkov na Balkanu silno vznemirjena. Med velekanabineti se vrši živahna izmenjava misli in danes se je že pojavila ideja o skupni intervenciji. Ta ideja pa se za enkrat ne more vresničiti in tako se bodo morale velesile omejiti na intervencijo glede lokalizacije vojne.

Londonska veleposlaniška reunija, ki je zborovala danes, je jako živahno razpravljala o novih dogodkih na Balkanu in zatrjuje se, da je od angleške strani izšel predlog, naj se zaveznikom iztrga preporno jabolko in vsvari avtonomna Macedonija. A tudi ta predlog nima nobenih šans.

Nad vse sigurno je, da se je pričela vojna po krivdi Bolgarov; ona je pričela z ofenzivo in ona je odgovorna za vse dogodke.

PARIZ 1. (Izv.) Zunanji minister Pichon je že izdelal načrt za lokalizacijo vojne.

SOFIJA 1. (Kor.) Oficijozni „Mir“ izjavlja: Za zadnje krvave dogodke, katere je očitno povzročila srbska vojaška liga sporazumno z grškim generalnim štabom, sta odgovorni srbska in grška vlada, ki sta provzročili nejasen položaj. Bolgarska je storila vse, da ohrani mir, a nihče ne more od nje zahtevati še večje potrpežljivosti.

Rumunija opazuje.

BUKAREŠT 1. (Kor.) Merodajni krogi pazljivo zasledujejo poročila o bojih v Macedoniji, vendar pa so mnenja, da sedanji dogodki še ne pomenijo izbruha vojne, vsled česar tudi še niso bile odredene nobene mobilizacijske odredbe. Vsekakor pa je možno, da izide še danes povelje, da morajo biti vse železnice in ladje za vsak slučaj vedno pripravljene.

Pogajanja med Rumunsko in Bolgarsko.

DUNAJ 1. (Izv.) Predsednik rumunske zbornice Cantacusene je prispel danes na Dunaj, kjer se bo pogajal z bolgarskimi državnikom Gešovom in Načevićem. Dunajski diplomatičji krogi se trudijo, da vstvarijo med Bolgari in Rumuni kompromis na podlagi teritorialnih kompenzacij. Značilno je, da Bolgarska tem rumunskim načrtom ne nasprotuje. Rajše je pripravljena torej izročiti lastne vojake in velikost domovine Neslovanom, kakor pa prepuštili slovanskim bratom v Macedoniji s krvjo pridobljeno ozemlje.

Srbija priznala razsodišče.

BELGRAD 1. (Kor.) Skupščina je sklenila, da naj odide Pašić na konferenco v Petrograd in je obenem priznala carjevo razsodišče.

Bolgarski memorandum glede razsodišča.

SOFIJA 1. (Kor.) „Agence telegraphique“ poroča: Bolgarska vlada je izročila včeraj ruskemu poslaniku bolgarski memorandum glede carjevega razsodišča v srbsko-bolgarskem sporu.

Razsodba v procesu proti pulskim kamorašem razveljavljena.

DUNAJ 1. (Kor.) Kasalsko sodišče je danes pod predsedstvom senatnega predsednika Zoharja ves dan razpravljalo o procesu proti pulskim občinskim nastavljenem, ki so bili pred porotnim sodiščem v Rovinju oproščeni zločina zlorabe uradne oblasti. Generalni advokat, dvorni svetnik Okretić, je energično zahteval razveljavljenje rovinjske razsodbe in je opiral ničnost na dejstvo, da se je nahajal med porotniki neki porotnik, ki bi moral biti izključen.

Kasalsko sodišče je rovinjsko razsodbo razveljavilo, ne da bi razpravljalo o nadaljnjih ničnostnih vzrokih in je odredilo novo razpravo proti obtožencem, ki se bo vršila pri celovškem deželnem sodišču.

PULA 1. (Izv.) Ko so Galante in njegovi tovarši zvedeli za razsodbo kasalskega sodišča, so takoj pobegnili iz Pule. Policiji se je posrečilo aretirati le Filinča in Negrija.

Rumunija kakor naš sovražnik.

Pod tem naslovom priobčuje v listu „Zeit“ c. in kr. major v p., Jurij Flesiarin — rodom Rumun — nastopna izjava:

Novoustvarjeni položaj na Balkanu je le mejpotna etapa in pomenja novoustvarjeno operacijsko bazo Rusije, od katere naj se po ujedinenju moči novoorganiziranih slovanskih balkanskih držav izvede odločilni napad proti Avstro-Ogrski. Kraljestvo Rumunija, naš dragoceni zaveznik, ki nam je vsikdar stal zvesto ob strani, ki nam je s svojim vedenjem tudi v letu 1908 povodoma aneksije Bosne in Hercegovine veliko koristil, in je specijalno ob balkanski vojni šel s trozvezo čez drn in strn — je sedaj nezadovoljen in hudo vzlovoljen. Vzrok temu je — kakor je razvidno iz izjavljanih rumunskega ministrskega predsednika v zbornici — vedenje Avstrije ob rumunsko-bolgarskem konfliktu. Le da si pridobi Bolgarsko, je bila monarhija tedaj proti vsaki kompenzaciji Rumuniji v prilog. Vrh tega pa je ozlovoljen Rumunije mnogo pripomoglo zatiranje Rumunov na Ogrskem.

In tako moremo sedaj izbornu rumunsko vojsko z nje petero zbori črtat iz naših računov, ne da bi dobili zase ne ene same kompanije bolgarskih vojakov proti Rusiji. Končni rezultat naše vnanje politike je: izguba Rumunije, ki more danes 650 000 moč postaviti na bojno polje. Kako hudo se je s tem poslabšal naš položaj, izhaja iz nastopnega opisa.

Pred balkansko vojno smo razpolagali za slučaj konflikta z Rusijo s 16 lastnimi in 5 rumunskimi zbori, torej z 21 zbori, s katerim smo mogli svobodno in gotovo razpolagati, ker je bilo naše desno pobočje popolnoma zavarovano po Turčiji. Sedaj stopijo na mesto Turčije balkanske države, velika pomožna armada Rusije, s čemer bo vezanih kakih 5 zborov naše armade. Če se

naj nadaljuje dosedanja politika v Hrvatski in Slavoniji, utegnemo doživeti še čudež, da bo razun za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo, tudi v deželi Srbo-Hrvatov potreben cel zbor „za vzdrževanje reda“, to se pravi: v podporo ogrske politike!

Mi moramo torej sedaj, ozir jemaže na Rumunsko, črtati 10 zborov iz našega računa, k čemur se še pridružuje nevarnost, da bo Rusija nadaljevala s svojimi poskusi, da potegne Rumunijo popolnoma na svojo stran. Ako ne bo skoro konec tlačanju Rumunov na Ogrskem, potem utegne Rusija — kakor soglasno piše rumunsko novinstvo — tudi doseči svoj cilj. V tem slučaju bi bilo vezanih nadaljnjih naših okroglo 5 zborov za odločilni boj proti Rusiji. Nemčija je vezana z svojimi hrbtom po približno enako veliki francoski armadi, ne glede na angleško ogroževanje od levega pobočja. Koiliko nam more dostaviti Nemčija od svojih 25 zborov? To so vspeki, našega ministarstva za vnanje stvari pod madjarskim vplivom, kateremu je bil madjarski interes višjinega interes države.

III. zlet Trž. sokolske župe

Kakor smo že rekli, je pokazala naša Tržaška sokolska župa s svojim zletom, da vidno napreduje od leta do leta, da stremi kar najresnejše po vzvišenih ciljih, ki jih je postavil Sokolstvu veliki Tyrš, oče Sokolstva. Gotovo še ni vse, kakor bi moralo biti; opazili smo n. pr. v sestopih kolikor toliko nepreračunljivosti, tupatam pri vajah kolikortoliko neenotnosti, a to gotovo ne zmanjšuje splošnega uspeha in to temmanj, ker sploh ne gre tu za razkazovanje najvišjega, kar se na doseči, temveč za to, da se pokaže ves razvoj sokolskega dela tekom enega leta, torej vse od prvega začetka vadbe in prvih njenih vplivov in uspehov, pa do tja gor, kjer se uspehi tega dela po neprekinjeni vztrajni vadb bližajo vrhuncu, ki pa se spak vedno umika, kajti absolutne popolnosti tu ni.

Ko zaključujemo, naj priznamo, da še ni bilo sokolskega zleta na Tržaškem, in tudi lahko rečemo, na vsem Slovenskem, ki bi nas bil navdal s takim odkritim zadovoljstvom, kakor nas je letošnji zlet naše župe. Naj nam zato ne očita nihče samohvale, kajti to so priznali strokovnjaki, katerih beseda velja v Sokolstvu, a kar je največ: najjasnejšo besedo so govorili uspehi sami, uspehi resnega, smotnega dela, ki so se tako očitno pokazali v vseh nastopih, od vaj tako številnega naraščaja pa do vzorne vrste. Naša župa je lahko ponosna na te uspehe in prav tako ponosni smejo biti na nje tisti, katerim gre največja zasluga na njih: pred vsemi neumorno delavni župni načelnik brat Miroslav Ambrožič, ves vadišelski zbor župnih društev, kjer naj posebej omenimo brate Jezerška in sestro Miciko Perhavičev, vadišelska naraščaja, ter brate Grudna, Miklavca in dr. Šavnika, ter končno tudi vse članstvo, ki se je s svo vno oprijelo sokolske ideje in je pripomoglo do tako krasnih uspehov, ki pa naj so vsem le še v pobudo k nadaljnjemu vztrajnemu, vnetemu, požrtvovalnemu, blagoslovljenemu delu za našega millega naroda boljše bodočnost.

V to ime vsem naš najiskrenejši: Na zdar!

Po končani telovadbi se je razvila na obširnem zabavišču najprijetnejša neprisliljena domača zabava okrog šotorov, ki sta jih postavila Tržaška župa in pa Openski Sokol. Na plesišču so se vrtili mladi pari, a povsod naokrog so se čule vesele narodne in umetne popevke. Zabava je potrajala pozno v noč, ko so se šele zletniki vračali v svoje domove, gotovo vsi v zavesti, da so preživeli lep dan, naš dvojni praznik, proslavo naše sijajne zmage na političnem in prav tako sijajnih naših uspehov na sokolskem narodnokulturnem polju.

Ob koncu naj le še konstatiramo, da tekom vse prireditve ni prišlo do nikakih dogodkov, ki bi bili motili naše slavlje. Oblast je poskrbela kar najboljše za javno varnost, toda varnostni organi niso imeli prilike, da bi bili posredovali. Tako smo zopet mi Slovenci, ki nas naši nasprotniki psujejo z barbari, pokazali na najslajnejši način, da v nas ni barbarstva, da smo kulturni narod, vreden svoje časti in vreden spoštovanja, ki nam ju odreka le tisti, kdor sam blodi v temi sirovosti in nekulture. In s tem zaključujemo.

Domače vesti.

Iz uredništva. Javljamo, da g. Vinko Gaberc od 1. t. m. dalje ni več član našega uredništva.

Čestitka tržaškim Slovincem. Gospod dr. Rybar je prejel nastopno pismo: Velečeni gospod državni in deželni poslanec!

Oči vsega Slovenstva so bile minole dni obrnjene tja na obal Dalmatskega morja. — Slovenec domačin je stal v nadčloveškem boju nasproti oholim tujcem, ki nam v strastnem pohlepu hočejo iztrgati to, kar nam je najsvetejše: rodno grudo. A tam doli nam hočejo ugrabiti tudi najlepše in najboljšo, kar imamo: morje naše. V zavesti, da je morje vsakemu narodu izhodišče v svet, da je za

vsaki narod življenjskega interesa, ako gošpoduje nad morjem, ob katerem meji ta narod, nam hočejo zasesti to zemljo, da bi zagospodovali na njej.

V zadnjem volilnem boju, ne samo da so Slovenci v Trstu in okolici sijajno odbili sovražni naval, pokazali so zopet velikanski napredek, kakor ga more roditi le vstrajno in neutrudno delo, čista in nesebična ljubezen do rodne zemlje, pravi demokratizem in stremiljenje po splošnem napredku narodov.

V dno svoje duše smo bili vzradočeni, čuvši o lepi zmagi. Iz osrčja Slovenije pošiljamo toplo zaglavo na storjenem delu.

Prešljen teh čustev je izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Kranjskem v svoji seji 26. doznika t. l. sklenil, da izreče tržaškim Slovincem svoje najiskrenejše čestitke, Vas velenjeni gospod državni in deželni poslanec pa naproša, da ste mu tolaž te čestitke.

Z odličnim spoštovanjem

IZVRŠEVALNI ODBOR

narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Dr. K. Triller,

podpredsednik.

Dr. Ivan Tavčar,

predsednik.

Je-li to res? Zatrjujejo nam, da je Slovek, ki so ga na novem ribjem trgu namerstili kakor nekakega vratarja, penziji oniran italijanski karabinjer, torej človek, ki ima že svoj dohodek in je vrhu tega inozemec, podanik tuje države! Težko je verjeti človeku, kajti to bi bila že res brezobraznost na svojem višku.

Vredno, da si zapomnimo! Prejeli smo: Objavili ste že, kako je drogist Zernitz ponudil lahonskim zbesneležem liter bencina, da je slovenska zastava, raztrgana po divjakih, bolj gorela. Ob isti priliki se je dogodil še sledeči slučaj: V ul. Stadon ima svojo pekarno in sladničarno neki Covacich, ki se je, predno se je poročil, pisal za Kovačiča, kar je edino prav za Kraševca, kakoršen je „Covacich“. Omenjenega dne, ko je druhal divjale požigala slovensko trobojnico, sta ta zakonska „Covacich“ ploskala z rokami in vpila: Bravi! Mi pa ključemo njima: Brava!

Vrvenje v pravaškem taboru v Dalmaciji. Dne 22. t. m. se je vršila v Šibeniku glavna skupščina tamošnjega Sokola. Iz zaderskega „Narodnega lista“ pa doznajemo, da sta si na volitvi odbora stali nasproti dve struji: liberalna pod vodstvom dr. Krstelja in dr. Drinkovića in klerikalna pod vodstvom dr. Dulbičja. Zmagala je liberalna struja in za starostjo je bil izvoljen dr. Krstelj.

Sedaj pa čujte: tako dr. Drinković, kakor dr. Dulbič sta v državnem zboru člana slovensko-hrvatskega kluba pod predsedstvom dr. Šusteršiča! In vendar naj je eden liberalac, drugi klerikalec!

Stvar je namreč taka-le. Ko so prišli v „Sokolu“ na krmilo klerikalci Dulbičeve kože, je zavladalo v družbi najhujše strankarstvo, vsled česar so zapustili društvo vsi drugi narodni elementi in celo tudi nekaj pravašev. Na sedanjem običnem zboru sta si v resnici stali nasproti narodna struja znošljivosti in struja skrajne nestrpnosti. Zmagala je — kakor rečeno — prva. Po tej depuraciji — kakor se izraža „Narodni list“ — je omogočeno, da zopet vstopijo v Sokola narodni elementi iz drugih hrvatskih društev in je društvo nehalo biti strankarsko in je postalo samo narodno, kakor to mora tudi biti.

Oddaja plemenskih prašičkov heške (velike bele nemške) pasme. „Kmetijska družba za Trst in okolico“ ima za oddati za zgornjo okolico 1 par goril navedene pasme (mrjaška in svinjico) istemu posestuiku, članu družbe, ki ima za to vzoren, primeren svinjak. Odda se brezplačno z namenom, da se ta pasma, ki se je pri nas naravnost izbornu obnesla, tudi v zgornji okolici razširi. Pogoji so: a) da jih obdrži za plemo, dokler bodo sposobni; b) da naznani družbi, kadar jih neha imeti; c) da bo pripuščal mrjasa tudi svinjam drugih gospodarjev. Kdor jih želi imeti, naj se oglasi do 6. t. m. pri tajniku v družbeni pisarni ulica Giorgio Galati št. 14, II., kjer dobi natančnejša pojasnila.

Stavbni razpis. Postaža Hudajužna na prog. št. Vid ob Glini-Trst c. kr. d. ž. se razširi. Tozadevna stavbna dela se oddajo ponudbenim potom deloma proti pavilju, deloma proti enotnim cenam in naknadni izmeri. Ponudbe so vložiti najkasneje do 29. julija 1913 do 12. ure popoldne pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu. Podrobni podatki so razvidni iz ene prihodnjih števil listov „Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungswesen, österr.-Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst, Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt, Avisatore Dalmato, Osservatore Triestino“ in „Laibacher Zeitung“ ter se zvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu oddelku III.

Sirovo mučenje živali. Pišejo nam: V Škedenju, blizu pošte biva neka ženska, ki jako surovo ravna z živalimi. Dne 26. t. m. je n. pr. mačka neke sosedinje pojedla malo pišče, last gori omenjene. Ona ženska je naročila dekli, naj jej izroči mačko, da jo malo pretepe — za kazen. No, to malo ni bilo malo. Ženska je zvezala mačko v

vrečo in je s pomočjo dveh svojih otroh nabijala po vreči tako hudo, da je uboga žival poginila. To mučenje je trajalo nad eno uro, dokler ni začela neka druga sosedinja kričati proti takemu mučenju živali. Pripominjamo, da je mačka došla mlad če in da je bila nje lastnica pripravljena plačati pišče. Tako trpljenje živali treba obojati najstrožje.

Katoliški duhovniki proti srbobilstvu. Novi hrvatski dnevnik „Hrvat“, glavno glasilo vrhne uprave Stranke Prava, prinaša vse polno izjav proti skupini frankovcev. Med drugimi priobčuje neki duhovnik, daljši članek, iz katerega posnemljemo nastopno pasajo:

„Skupina dr. Horvata (enega frankovsko-furtilmaških kaporjonov) prisoja le sebi čisto ekskluzivno hrvatstvo. Ali to ekskluzivno hrvatstvo v ustih dr. Horvata in njegovih tovarišev pomenja tudi vojno z našimi pravoslavniimi soderžavljani, da dr. Horvat in njegovi prijatelji bi celo hoteli, da neprijatelja in nasprotnika ne smemo iskati nikjer drugje, razun v svoji rojstni hiši in to pod imenom srbskim. S takimi mislimi v hrvatski pravaški politiki se mi duhovniki ne moremo zlagati. Da mi duhovniki smo za čisto in ekskluzivno hrvatstvo, ali čisto hrvatstvo more in mora biti tudi narodno!! Pa če je razlik med nami in srbskim elementom, ne vidimo razlogov za to!“

Župnik M. pl. Kirchmayer piše: „Odium Srbov nam samo škodi, kakor smo izkušali skozi 30 let. Ni nas treba biti strah pred Srbi! Ta monarhija čuva budno svoje meje in ni, da bi se mi morali sovražiti na škodo Hrvatske, sovražnikom Hrvatske na ljubo in v korist!“

Hvala takim rodoljubom v duhovniških vrstah!

Zopet eden „Piccolovih“ ponesrečenih poskusov. V nedeljo so imeli v Sv. Križu procesijo. Tudi to priliko je hotel porabiti „Piccolo“, da bi koval kapital za svojo kamoro. Pripoveduje namreč, da so Križani razobesili na zvoniku zastave z mestno „alabardo“, kar da je znakom, da so okoličani začeli odpirati oči in izpregledovati, da morajo živeti v slogi z mestom, kar pomenja po „Piccolu“: s kamoro!

V prvo se je laško glasilo prav nesramno zlagalo, kajti na zvoniku so vihrale papeževa zastava, slovenska trobojnica in ena mestna zastava. Sicer pa vidi „Piccolo“, da istotako, kakor si himne sv. Justa ne morejo lastiti samo Italijani, ampak tudi slovenski občani, tako so tudi vsi drugi znaki — znaki vsega prebivalstva, ne pa kake stranke. Opozarjamo „Piccola“, da ima tudi zastava „N. d. o.“, in da je imela velika zastava, ki je na ta dan zmage pri Sv. Ivanu plapolala z balkona „Narodnega doma“, tudi alabardo na drugo. To je torej le znak pripadnosti k občini, ne pa k italijanstvu. In čudno: „Piccolov“ poročevalec je pač videl zastave na zvoniku, — in še to slabo videl — ni pa videl nešteti zastav v slovenskih barvah po vasi!

Tudi s tem poskusom, da bi konfisciral Križane za svojo kamoro, se je „Piccolo“ le pošteno — osmešil.

Promet nedeljskih in prazniških vlakov na prog. Tržič-Kranj in nazaj. V času od 1. julija do 15. septembra 1913 bosta vozila na prog. Tržič-Kranj in nazaj vsako nedeljo in praznik zabavna vlaka po sledečem redu:

Vlak št. 2558a: odhod ob 9:48 iz Tržiča, ob 9:57 iz Križa o. p., ob 10:17 iz Dupelja, ob 10:19 iz Nakla, ob 10:30 dohod v Kranj; vlak št. 2559a: odhod iz Kranja ob 11:00, iz Nakla ob 11:16, iz Dupelja ob 11:29, iz Križe o. p. ob 11:39, dohod v Tržič ob 11:47.

V Trstu, meseca junija 1913.

C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu.

V nedeljo vsi v Sv. Ivan, kjer priredi tamošnja podružnica Družbe sv. C. in M. s sodelovanjem lonjerske podružnice in domačih narodnih društev veliko vrtno veselico s petjem, gočbo in srečolovom. Naše rodoljubne gospe in gospice bodo prodajale v paviljonu slaščice, kavo itd. Ob 4 bo v dvorani otroška veselica, kot sklep šolskega leta, ob 6 pa vrtni koncert, zvečer pa ples do polnoči.

Dne 5. t. m. zvečer bodo naše dične gospice prodajale cvetke, katerih naj se nihče ne brani, saj gre vse le za prepotrebni smoter Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Obračamo se tem potom do rodoljubnih in zavednih Svetoivančanov, da pošlje, kdor ima le kaj cvetlic, v soboto pop. v otroški vrtac. Tudi naše trgovce v Sv. Ivanu prosimo, da sprejmejo z odprtimi rokami naše marljive nabiralke ter jih obdarijo kolikor mogoče bogato. — Ob vsaki priliki se je Sv. Ivan izkazal rodoljuben in delaven, izkazal se bo tudi sedaj, ko bo treba poseči v žep, ter tako pokaže, da mu ni nobena žrtev prevelika.

Šolsko leto na glasbeni podr. „Glasbene Matice“ v Trstu se konča v ponedeljek 7. julija 1913. Ta dan popoldne, točno ob 3., naj se zbero vsi gojenci glasbene šole, da se jim razdele spričevala. Redni pouk na glasbeni šoli se konča v soboto 5. julija, in je isti večer v vel. dvorani Nar. doma javna glasbena produkcija gojencev z jako lepim in zanimivim sporedom.

IV. javna produkcija gojencev glasbene šole naše podružnice „Glasbene Matice“, se bo vršila v soboto, dne 5. julija 1913, v vel. dvorani Nar. doma točno ob 8 in pol zvečer. K tej produkciji, ki bo lep dokaz, kako napredujejo tržaški Slovenci na glasbenem polju, vabimo vse člane in prijatelje društva v prvi vrsti pa slovenske starše v Trstu, da se pričnejo, kako smoteno in uspešno deluje podružnica in njeno učitelstvo za povzdigo glasbene umetnosti v Trstu. Spored produkcije objavimo v jutrišnji številki.

Predsedstvo Tržaške sokolske župe pozivlja slavno p. n. občinstvo, da mu pismeno naznani morebitne nasvete ali opazene pomanjkljivosti glede zunanje prireditve (netelovadne) ob priliki minulega III. župnega zletanja, da jih bo v bodoče po možnosti in okoliščinah upoštevalo. Nasloviti: Miroslav Ambrožič, načelnik TSŽ, Trst, tiskarna „Edinost“.

Vpisovanje v CM šole v Trstu. Da se izognemo prevelikemu navalu ob vpisovanju v šole sv. Cirila in Metoda v Trstu, se bo za prihodnje šolsko leto vršilo vpisovanje dvakrat, dne 7., 8. in 9. julija in 11., 12. in 13. septembra t. l. V ponedeljek, torek in sredo 7., 8. in 9. julija bo pri Sv. Jakobu vpisovanje od 10. do 11. ure dop., na Acquedottu pa od 3. do 4. ure popoldne. Starši ali njih namestniki naj privedejo svoje za šolo gojduce otroke v šolsko pisarno ter naj pokažejo te papirje: 1. rojstni list (ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada), 2. zdravniško izpričevalo o cepljenju kozic, 3. zdravniško izpričevalo o zdravju oči. Priporočamo staršem, da o pravem času oskrbe te papirje, ker brez njih ni možno sprejeti otrok v šolo. Vodstva CM šol v Trstu.

Tržaška mala kronika.

Trst 1. julija.

V Kanal pri Novem mostu je vrgla snoči ob 11:30 neka ženska neko 15mesečno deto, katero je imela pri sebi na hrani. Ženska, katere identiteta še ni ugotovljena, so aretirali in odvedli v zapore v ulici Tigor. Oroka sta živlega rešila iz morja neki finančni stražnik in neki uslužbenec novega kinematografa na Acquedottu.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa. V nedeljo dne 6. t. m. se vrši župni zlet Goriške sokolske župe v Podgori in župni zlet Idrijske sokolske župe v Postojni. Obe župi sta se udeležili našega zletanja preteklo nedeljo v zelo častnem številu. Pozivljamo Vas, bratje vseh društev Tržaške župe, da se tudi Vi pridružite našemu odposlanstvu k tema zletoma v najlepšem številu v kroju. Prijave župnemu tajniku dr. Šavniku v pisarno dr. Wilfana, ulica Nuova št. 11. Na zdar! Predsedništvo.

V nedeljo, dne 13. t. m., dopoldne ob osmih se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega odbora in zletnega odbora. Dnevni red: Župni zlet in obračun. Pridite polnoštevilno. Dr. Wilfan, starosta.

Tretji redni občni zbor akad. tehn. društva „Triglav“ se vrši v petek 4. julija ob 8 zvečer v društvenih prostorih (Schönaugasse 17). Spored: običajni. Slovanski gostje dobrodošli!

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje za četrtek, dne 3. t. m., zelo važno sejo. Vsi odborniki in nadomestniki odborov so naprošeni, da se je prav gotovo udeležijo.

Podružnica CMD šte. V. I. mest. okraja (Sv. Vid) priredi v soboto, dne 5. julija, v proslavo praznika sv. Cirila in Metoda domačo zabavo v društveni gostilni „alla nuova Stazione“ v ul. Lazzaretto vecch. 31. Na sporedu je šaljiva pošta, srečolov, „cvetlični večer“ itd. itd. Začetek ob 8. Zabava bo trajala do 2 popoldne. Vstop prost.

Ženska podružnica CMD priredi v proslavo Ciril-Metodovega praznika cvetlični dan. Prodajanje cvetk se prične v petek popoldne ter bo trajalo do nedelje popoldne. Obračamo se do slavnega občinstva s proš-

njo, da po možnosti odkupi ponujano cvetje. Obenem pa se podružnica priporoča našim gospem, da podare čim več cvetic. Sprejemajo se od petka jutraj dalje v veži Nar. Doma.

Vojaško veteransko društvo Sovodnje-Rubije priredi dne 6. julija t. l. celodnevno veliko slavnost, združeno s tombolo in lepo ljudsko zabavo v spomin 15letnice ustanovitve itd.

Udeležijo se vojaškega veteranskega društva Frana Josipa I. v Trstu, kateri se hočejo udeležiti te slavnosti, naj se javijo v društveni pisarni najdalje do petka, 4. t. m. ob 5 popoldne. Dotični program je na razpolago v društveni pisarni v ulici Geisli šte. 12.

Otroški vitez v Rocolu priredi svojo običajno veselico v nedeljo, dne 13. julija 5 pop. Pri veselici bo sodelovala mandolinistična skupina „Viktor Parma“.

Odbor „Slovenske Čitalnice“ javlja vlijudno slovenski javnosti na Tržaškem, da se „Slovenska Čitalnica“ z ozirom na došle prijave udeležijo po številnejši deputaciji slavnosti 50 letnice Narodne Čitalnice v Kranju. Deputacija S. Č. se priduži t. kisto številnejša deputacija Šentjakobske Čitalnice z zastavo. Tržaška deputacija pokloni ob tej priliki Narodni Čitalnici v Kranju spominsko addresso in položi v imenu tržaških Slovencev dva venca na grobove pesnikov-velikanov Prešerna in Jenka. Vlijudno vabimo slavno občinstvo, da se v čim močnejšem številu pridruži tržaški deputaciji. Tozadevne prijave je zglasiti pri slugi Slovenske Čitalnice.

Nar. del. organizacija.

Zidarska skupina NDO sklicuje za četrtek, dne 3. t. m. ob 6 zvečer javen protestni shod v društveni dvorani NDO ul. Sv. Franciška št. 2.

Na shodu, ki je za našo zidarje nujno potreben, se bo protestiralo proti veliki brezposelnosti zidarjev v Trstu, ki jo povzročajo na eni strani tujci, renjikoši, katerih je v Trstu tudi pri stavbiški obrti vedno več, na drugi pa občina, ker ne pospeši zidanja raznih občinskih poslopij. Z ozirom na važnost shoda pričakujemo, da se ga udeležijo zidarji v čim večjem številu!

Šentjakobsko delavstvo vabimo na društveni shod, ki ga priredi NDO v petek ob 7¹/₂ zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Na shodu se bo med drugim razpravljalo tudi o ustanovitvi podružnice za Sv. Jakob. Tovarishi, agitirajte!

Posredovalnica dela NDO. Službe išče uradnik, ki je vešč slovenskega hrvaškega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter strojopisja. Službo išče kovač.

Zidarska skupina NDO sklicuje za jutri v četrtek, dne 3. t. m., ob 6 zvečer javen protestni shod v društveni dvorani NDO, ul. sv. Franciška št. 2. — Na shodu se bo protestiralo proti veliki brezposelnosti zidarjev v Trstu, ki jo povzročajo na eni strani renjikoši, katerih je v Trstu vedno več, na drugi pa občina, ker ne pospeši zidanja raznih stavbiških del. Z ozirom na važnost shoda pričakujemo da se ga udeležijo zidarji v čim večjem številu.

DAROVI.

— Za tržaški sokolski paviljon na Opčinah so darovali: gg. Marino Luksa tri steklenice penecnega prosekarka, V. Cibic K 1,

Opozarjamo vse čitatelje na včerajšnjo prilogo ter prosimo, da naj jo prečitajo, uvažujejo in dajo še svojim znancem in prijateljem čitati. „Slovenski Ilustrovani Tednik“ se je iz majhnih razmer razvil v list, na katerega smo Slovenci lahko ponosni. Upoštevati pač moramo, da smo Slovenci mal narod in ne moremo imeti takih listov in revij, kot jih imajo drugi veliki narodi, kjer imajo listi na stotine naročnikov. Naša dolžnost pa je, da podpiramo svoje, da se more razviti — od same kritike ni pomagano nikomur. „Slov. Ilustrovani Tednik“ stremi resno za napredkom ter se je v teku svojega triletnega obstanka popolnil, da je res jako zanimiv in zabaven list, ki zasluži, da ga Slovenci podpirajo v večji meri z obilnimi naročili.

V nedeljo, 6. Julija 1913 VELIKA RAZSVETLJAVA slavnostnih

ŠKOCJANSKIH JAM

od 12. do 2. popoldne.

VSTOPNINA: za odrasle Kron 2.—, za otroke Kron 1.—

Odhajanje vlakov (Državna železnica). Posebni vlak. Znižane cene.

Odhod iz Trsta ob 9:48 uri zjutraj; dohod v Divačo ob 11:06 uri zjutraj.

Odhod iz Divače ob 8:05 uri zvečer; dohod v Trst ob 9:41 uri zvečer.

Cena tja in nazaj: II. razred Kron 3.—

III. razred Kron 2.—

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva.

Izredna c. kr. državna loterija

v skupne vojaške dobrodelne namene.

TA DENARNA LOTERIJA vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 K.

Glavni dobitek: 200.000 K.

Žrebanje se bo vršilo javno na Dunaju 3. julija 1913. Srečka stane 4 K.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vorderer Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brez javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. glavnega loterijskega ravnateljstva (Oddelek za drž. dobrodelne loterije).

ČITAJTE V VAŠO LASTNO KORIST!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogatiti le s srečko! TURŠKA**

SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljiva srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži

kupec po izplačilu letnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja,

ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov,

ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. avg. 1913. Glavni dobitek 400.000 frankov.

VAŽNO! Sprejemajo se tudi priprave k nakupu srečk avstr. drž. razredne loterije!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Avtoriziran elektrotehniški mehanik

Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9. — Telefon šte. 362/VIII. —

PREVZEMAJO SE INSTALACIJE

električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovodov.

Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.

Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelek za popravila v precizijski mehaniki.

Restavracija „Alla bella Trieste“

(Karel in Veronika Tusehak)

ulica Molin grande št. 4 (Ljudski vrt).

Vedno mrzla in topla jedila. — Dobri obedi in večerje. — Dunajska kuhinja. — Izborna štajerska, istrska vina, teran. — Razna vina v steklenicah. — Prvovrstno puntigamsko pivo iz soda. — Zmerne cene. Skrbna postrežba. — Vsako soboto ob 8 zvečer koncert na citre.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrovana zadruga z nemoteno zav.

sprejema hranilne vloge 4¹/₂ %

in jih obrestuje po 4¹/₂ %

po 4¹/₂ % na dyamesečno, po 5 % na šestmesečno odpoved; daje zadružnikom posojila po 6 % na poročstvo ali na vknjižbo proti odplačevanju v mesečnih, četrletnih ali drugače določljivih obrokih.

Urađuje se vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

V lastni hiši — ulica Torre bianca št. 21.

TRGOVINA IZGOTOVLJENIH

OBLEK

za moške, ženske in otroke

Obleke po meri.

CENE IZREDNO NIZKE.

BOHINEC & CO

(za cerkvijo sv. Antona novega)

Ulica della Torre 2

TRST

ulica San Lazzaro 17.

Od avgusta naprej v ulici

Ponterosso 8

vogal ul. Nuova 13.

Zrgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

Leban K 2, I. Pertot K 2, Nekerman K 1, M. Lukša K 1, Komac K 1, A. Lukša K 1, Kante 50 vit. (vsi iz Proseka), Banel K 2, Caharija 1 steklenico žganja, Grižini 1 steklenico grista, Zidar 2 stek. refoška, Žgur 3 škatle sardel, ga. dr. Beharjeva 1 salam, ga. Ponikvarjeva 1 torto, ga. Lenassi 1 potico, ga. Zadnik K 2, ga. Bartel K 6.

Vesti iz Goriške.

Porotna razprava proti Finžgerju in Rozini. V ponedeljek se je pričela porotna razprava proti bivšemu okrajnemu šolskemu nadzorniku v Gorici Finžgerju in proti oficijalu okrajnega šolskega sveta, Karolu Rozini. Porotna klop je slovenska. Finžgerja brani dr. Franko, Rozino dr. Gabršček. Razpravi predseduje dvorni svetnik Cazafora. Državno pravdnikstvo zastopa pri državi pravdnik Jeglič.

Iz široke obtožnice posnemamo to-le:

Ustanovljen v smislu deželnega zakona od dne 8. februarja 1889. leta posluje okrajni šolski svet tudi v Gorici in sicer za Goriško okolico ter za sodne okraje Kaval in Ajdovščina. Troške, ki se ima za učitelstvo, zgradbe in vzdrževanje šol, krije se z dcladami na izravne davke (sedaj 94%), s prispevkom od dežele ter kakikrat s prodajo stare šole ali oprave. Vsi ti dohodki izvemšči zadnji, pa prihajajo neposredno na davčne urade, vsled česar o. š. s. teh zneskov ne dobiva v roke.

Kakor okrajni šolski nadzornik je nastopil Franc Finžger svojo službo dne 1. oktobra 1899. leta. Karl Rozina je bil tedaj že nekaj časa uradnik.

Kmalu po nastopu sedanjega okrajnega šolskega nadzornika prof. dr. Pavlina uvedla se je po dveh deželnih računskih uradnikih natančna revizija vsega delovanja, ki je prišla kmalu na sled različnim kaznivim dejanjem in ki je potem povzročila sodno kazensko preiskavo. Rozina je pobežl dne 24. februarja 1913.; javil se je pa prostovoljno dne 12. aprila 1913. v sodnih zapori, kjer se je Finžger nahajal že od 5. istega meseca.

Kazenska preiskava je jasno ustanovila toliko glede Finžgerja kakor glede Rozine upravičen način izvršitve dejanj, radi katerih se ju sedaj mora zvati pred kazenskega sodnika. Za plačilo kakega troška za časa zgradbe novih šol, za kake poprave ali naprave v šolah, za naročnino časopisov itd. je Finžger vedno izdal lastnoročno spisano nakazilo davčnemu uradu, da mora izplačati dotični znesek njemu ali okr. šol. svetu. Tudi tozadevno pobotnico je Finžger vedno sam spisal in podpisal. Ta način sam na sebi ne bi sicer vseboval nepravilnosti, ako bi se stranki, na korist katere si je Finžger dvignil denar na davkarjih, isti tudi v resnici izročil in da bi se v spsih hranila dotična pobotnica. V mnogih slučajih je pa žal ugotovljeno, da stranka ni dobila dvignjene svote. Do tega bi seveda ne bilo prišlo, ako bi Finžger nakazoval denar naravnost na ime tistega, ki je do plačila imel pravico.

Rozina od svoje strani je pa glede ravno omenjenih troškov sicer nakazoval pri davkarjih izplačilo na ime opravljene stranke in v to svrhu na lastnoročno spisanem nakazilu ponaredil podpis Finžgerja. Rozina je pa vedno le sam pobotnico spisal, podpis stranke na isti ponaredil in si pridržal dotično svoto denarja.

Večje zneske dvigala sta na davkarjih izključno ali Finžger ali Rozina. Uradni sluga Alojz Pavlin je pa dvigal denar le po naročilu Rozine, nikdar pa ne več nego 400 K.

Vseh sumljivih slučajev sta zvedenca našla v vseh skupinah 297 ter izjavila, da znašajo sumljiva izplačila skupni znesek K 171.844 50, med katerimi so pa vsi tudi oni zneski, katerih izplačilo se ni moglo kontrolirati, ker manjkajo dotični spisi. Neopravičena izplačila za zgradbe in za popravo tvorijo dobri dve tretjini vsega dvomljivega zneska. Prvi dvomljivi slučaj se je ugotovil že v oktobru 1899. leta, toraj v prvem mesecu, ko je Finžger nastopil svojo službo. Rozina od svoje strani priznava, da si je prilastil prvi znesek na kazniv način leta 1902. Največ sumljivih slučajev, ki sicer 27 in tudi največji znesek, K 22.394 70 se je ugotovil za leto 1905. V onem letu si je Finžger sezidal lastno hišo.

Nadalje govori obtožnica o zgradbah nekih šol, o popravah, rednih pripomočkih, posojilih, naročnini listov in tiskovin, o katerih so ugotovljene reči, ki vzbujajo sum zlorabe uradne oblasti od strani Finžgerja. (Pride še.)

Samomor fregatnega kapitana v Gorici. V hotelu „Südbahn“ v Gorici je prebival nekaj časa upokojeni fregatni kapitan Adolf Mendelen, 56 let star, doma z Dunaja. V soboto popoldne se je ustrelil. Mendelen je trpel na nevrasteniji.

Padel je po stopnicah v kavarni Corso znani goriški trgovec Ludovik Mišov. Hotel je na stopnišče, bilo je po noči, pa je zašel na stopnice v klet in padel po njih. Naslednjega dne je umrl na dobljenih poškodbah.

Vesti iz Istre.

Književni natječaj. Podpisani odbor raspisuje nagrado od 200 K (dvije stotine

kruna) za spis, koji bi najviše koristio hrvatskom i slovenskom narodu u Istri. Spis mora zapremati najmanje tri, a nesmije prekoračiti četiri štampana arka. Ima biti pisan lijepim hrvatskim jezikom, tako da ga može razumjeti svaki naš plemenit čovjek u Istri. Pisacima je prepušteno, da izaberu književnu formu: pripovijest, pjesmu, razgovor, raspravu itd. Radi naročite svrhe smije spis iznimice biti pisan i u narječju kojega istarskoga kraja.

Natječaj traje do Božića 1913. Ime pisca ima biti rukopisu priloženo u zatvorenom pismu, koji će biti označen istim geslom kao i rukopis. Nenagradjeni rukopisi vratiti će se na zahtjev piscima, a nagradjeni postojati svojina potpisanaoga odbora, koji će ga štampati. Posebni honorar neće se piscu splatiti, ali troškovi za izdavanje i raspačavanje, kao i primici od spisa posebice će se bilježiti, pa će piscu pripasti povrh nagrade 10% čistega dobitka.

Pisci neka izvole svoj rukopis do 25. prosinca 1913. poslati na adresu: Profesor Franjo Novljan - Pazin.

U Pazinu, dne 29. lipnja 1913.
Odbor za Prosvjetu
Predsjednik Tajnik
Prof. Fr. Novljan, Dr. I. Prudan.

Podružnica CMD za obćini Ocizla-Klanec in Materijo. Ob krasnem solčnem vremenu se je vršil CM sejm v Herpeljah ter dosegel vspeh, kakoršnega še nobena prireditelj te podružnice.

Nedeljski popoldanski vlak je imel zamudo in vsa procesija se je premikala s postaje proti Herpeljam s sokolsko godbo na čelu.

Dokaz o popolnem vspehu je dejstvo, da je podružnica odposlala družbi čist dobiček te prireditve v znesku K 340 4.

Srčna hvala vsem, ki so pripomogli k takemu vspehu, posebno pa društvom: „Klub bivših Kolašev“ iz Trsta, „Zveza Jugoslovanskih železničarjev“ iz Trsta in „Slavnik“ iz Klanca za spopolnitev sporeda s prekrasnimi točkami.

Izkrena hvala cenjenim damam šotolistinjam, ki so pridno prodajale ter nabirale za šotore in darove v denarju. Lepa hvala prodajalkam v šotarih! Hvala obćini Herpelje, ki je dala brezplačno na razpolago šotore in zelenje in herpeljski godbi, ki je točno vršila svojo nalogo. Hvala pristojni tudi gg. diletantom!

Vse je šlo v najlepšem redu, le žal, da so v Herpeljah ljudje, ki navijajo svoje godbene aviomate in vabijo s tem priprosto

ljudstvo v svoje lokale zastoj — na ples. Hvala tudi listoma „Edinost“ in „Slov. Narod“, ki sta nam došla na reko.

Zavarovalnica goveje žirine v Bazovici priredi javno tombolo in ples dne 13. julija 1913 na vrtu Konsumn. društva. 1442

Sobo K 24, sobico K 16 odda gospa. — Settefontane 8. V. 1440

Ker je letošnji semenj živine v Dolini prepo-vedan, naznanjam, da prodajam prašiče na Katinari pri Trstu. — Nikola Smiljanič 1441

Zemljišče s pripadajočimi lokali pri Svetem Alojziju v Kjadinu se odda v najem. Pripravno za vrtnarja. Letna najemnina kron 5000. Oglasiti se pri upravitelju Narodnega doma v Trstu. 1443

Hiša na Scalasanti z tremi stanovanji, vodo in 200 kift. zemlje prodaja se za K 14'000. — Naslov: ul. Barriera 4, vrtar. 1445

Knjigovodja zmožen bilanc in korespondent z izbornimi spričevali, več slovenskega, nemškega in deloma tudi italijanskega jezika, je nemški stenograf in strojepisec z večletno prakso išče službe. Vstop takoj. Ponudbe pod „Medsebojno štev. 1430“ na Inzer. oddelk Edinosti (1430) 1311

Odda se takoj soba z 2 posteljama pri slovenski družini, ul. Barriera vecchia št. 22. IV. na desno. 1311

Trgovina jestvin in domačih pridelkov ulica Sette Fontane ex Počkaj se priporoča sl. obćinstvu v mestu in na deželi. Postrežba na dom. Cene nizke. Za mnogobrojen obisk se priporoča Peter Bradelj, trgovec Podružnica Kolonja 295 1441

Postrežnica za nekaj ur popoldne in dopoldne se išče. Naslov: ulica Luigi Galvani št. 1. 1444

Intelligenten in učen, priden in pošten državni uradnik v pokoju, popolnoma vešč arabsko-hrvatskega jezika v govoru in pisavi, tudi cirilice, išče službo kot dopisnik, knjigovodja ali slično v Trstu ali zunaj Trsta. Govori in piše tudi laški, nemški in angleški. Ne zahteva velike plače. V Trstu prevzame tudi popoldnevno službo, ali službo na ure. Ima dobra spričevala in referenice. Prijazne ponudbe pod „Uradnik v pokoju št. e v. 1422“. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti pod isto številko. 1422

Čajno maslo najboljši fino ima za oddati mlečarna Ivan Vidmar Crni-vrh nad Idrijo. 1432

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN
barvarnica
ulica Farneto štev. 9, Trst.

Ženske, moške in otroške obleke, toalete, uniforme, prevleka pohištva, preproge, kožuho-vina, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančnejše in naj-skrbneje po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto štev. 9 in tržaških podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14.

Išče se mlad čevljarški vešč. — Čevljarica Mikolič, Ulica Caprin 16. 1439

Gramofoni Zanetti najpopolnejši stroji, vsaka garancija. Velikanska izbira slovenskih in arbsko-hrvatskih plošč, edino le v zalogi gramofonov Zanetti, ul. Cavena. 1346

Sobarica sposobna tudi za trgovino išče slu-žbe v mestu ali zunaj mesta. Pri-izarne ponudbe pod „Sobarica“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 1427

Priporočljive tvrdke.

Urarna in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilnici z garancijo po K 1.—. Cajo Squadrani. 909

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. m. 1445

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cernica Trst, ulica Olmo št. 12. 1730

Izpadle isse kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1753

„Gostilniška zadruža članov NDO.“

išče voditelja :: gostilne ::

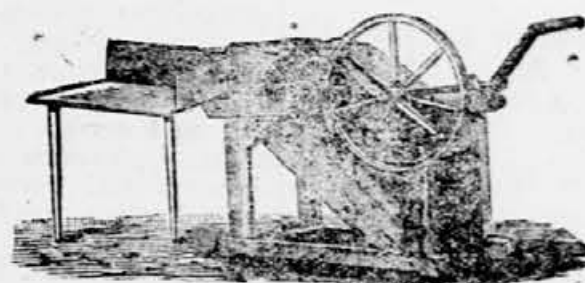
z 24. avgustom t. l. - Prešnje je vla-gati do 30. julija t. l. na ODBOR GOSTILNICAŠK. ZADRUGE ČLA-NOV NDO, Trst, Skorklja S. Piero 28. ODBOR.

VELIKA ZALOGA ŽELEZNINE IN KOVIN Trst, ulica G. Carducci 26.

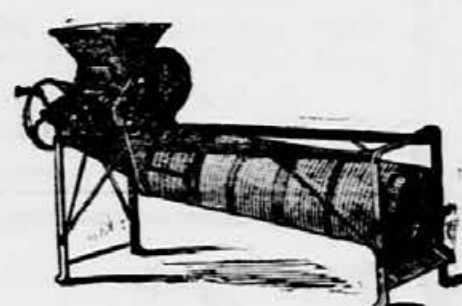
VELIKA IZBERA ROČNIH POLJEDELSKIH STROJEV

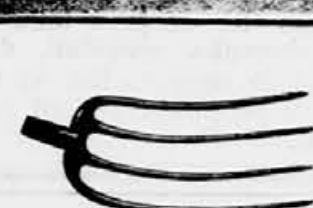
Rešetalci za žito.

Ročne mlatilnice.

Trebliniki za zrnje in seme

Vile v vseh oblikah.

Rezalniki za kladjo v vseh velikostih.

Velika zaloga železnin za vrata, okna in pohištvo.
Kuhinjske potrebščine v veliki izberi. :: Raznovrstno orodje.